

Издази Суботом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ за годину ф. 6, за по године ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.
За АУСТРО-УГАРСКУ за годину ф. 6, за по год. ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.
За СРБИЈУ за годину ф. 7 за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕЋЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се плаћеним писмима не посредно администрацији «Глас Црногора» на Цетиње, може се и картом упутицом на пошту у Котору. Доноси пишу се уредништву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се о реда 5 новч. За огласе већи на дуже вријеме мање.

Телеграфске вијести.

Бечки „Кореспонденц-биро“ јавља:

БУКАРЕШТ, 11. Маја: У свом говору пригодном књажеве свечаности вели Братијано: Политика Румуније показује Русији и Аустрији, да она иде само за својем обезбјеђењем а не за штокаквијем заблудама. Братијано поздравља првога независнога књаза Румуније. Књаз одговори, да се нада, да ће независност бити неизбрисива и од власти припозната; јер независност Румуније јемчи за мир на Дунаву.

ЦАРИГРАД, 12. Маја: Заступничка комора захтјева, да се некадњи велики везир Махмуд (Неџиб) стави под оптужбу. Херцеговачки посланици захтијевају од владе, да се даду журне наредбе ради што скоријега провијантирања Никшића. (Не треба, провијантира се гвозденијем крушкама. Прим. Уредништ.). Заповједник Ардахана стављен је пред суд. Једна изјава од владе побија вијест, као да се у турску војску вибирају разбојници.

ЦАРИГРАД истога дана: Услед демонстрације софата, који у заступничку комору провалише, тражећи свргнуће министара, проглашено је у Цариграду и околини опсадно стање.

ПЕТРОГРАД, 12. Маја: Турци су бомбардовали предбрежје Ардлер (село око 15 геогр. миља сјеверо-западно од Сихумкале) искрцавши се у Чекусану (?), мјесту, где није било руске војске.

ЛОНДОН, 13. Маја: «Рајтер. биро» има извјештај из Ерзерума, да је Перзија на турској граници код Елмача поставила кор од 10,000 пјешадије и 2,000 коњаника. Јуче су ударили Руси на Карс; јака канонада; успјех непознат.

БЕЧ, 13. Маја: «Полит. кореспонденцији» јављају из Цариграда, да је 12. о. м. пред заступничком кућом била велика демонстрација од много хиљада софата. Председник допушти улазак једној депутацији, да ју саслуша. Много софтанских одасланика проби се унутра, тражећи свргнуће Махмуд-Дамат и Редиф-паше, окривљујући њих ради губитка Ардахана, те да се збаци Муктар-паша и позове натраг Мидхат-паша. Председник обећаваши да ће те молбе представити Султану, упути се одма после сједнице са великијем везиром К Султану. Посљедницом овога поступка бијаше проглашење опсадног стања. Махмуд и Редиф остају. Узрујаност у народу расте. Побуна није немогућа!

БУКАРЕШТ, 14. Маја: Руси са минарскијем чамцима дигнуше у лагум највећи турски монитор.

Цетиње, 15. Маја.

Побједе хришћанског оружја на све стране налазе правога одјека тек у Цариграду. Турци, видећи се преварени од својих власника, који су им бајали о јакијем алијанцијама и

нашавши се напуштенима од својих лажи-пријатеља, потресају се и ужасавају од удараца, које Туретву даје руско оружје, те су готови да изазову грађански рат. Софте, који су већ толико вични револуционарском занату, којим су већ два Султана збацили, скочили су и овога пута, да спасу падајући полумјесец. Овога пута бијаху они управили своје оружје проти министрима, Махмуд-Дамату, Султанову шурјаку, и проти Редиф-паше. Но будући Дамат десном руком и најсигурнијим поуздањем Султану, непоће за руком софата, да своју цијељ постигну и да га оборе. Природна посљедица овога бунтовничког поступка цариградскијех софата било је проглашење опсадног стања за Цариград, све и да нијесу тражили повратак Султану толико опаснога Мидхат-паше. Ако и поће за руком цариградској влади, да силом оружја за сад утиша софтанску побуну, то ће она без сумње при првој несрећи турске војске планути новијем али за то и жешћијем пламеном. И тешко, да ће онда поћи за руком турској влади, да га обузда и задржи. Те пошто је очевидна неудаћа и коначни пораз турске војске на бојноме пољу, то је катастрофа грађанског рата с тијем извјеснија. Би рекао, да је дошао час, где се Турцима испуњава оно, што они већ пет сто година за Хришћане моле, т. ј. «завадио је Бог некрст». Отровна шкорпија, видећи се у погибији, хоће да се сама усмрти. Боље судбине није ни заслужио тај изметључки, доста је невине народе тровао, доста је Јевропи, везину миру а на претку рана нанесео, доста је хришћанске крви попио; треба да му једном већ присједне.

Мотивација тражбина софтанскијех бунтовника, из које видимо турски бол за изгубљеним Ардаханом, учи нас познавати значај успјеха руског оружја на овоме мјесту. Софте окривљују ministre ради пада Ардахана, који је и поразно Турке као гром из ведрог неба, те си траже спаса у преврату. Како је на Турке дјествовао глас о губитку Ардахана, можемо виђети и из «Нове сл. Пресе», овога турскога душевнога огледала. У последњем своме броју руга се она оној вијести, која нам догласи, да су Руси узели два предња утврђења испред Ардахана; толико поуздања имаћаху Турци у ово утврђено мјесто, које Руси на јуриш узеше. Иста судбина очекује сада и Карс, од кога Турци знаду само толико јавити, да га Руси нападају и да се код њега чује жестока канонада, одкуда није тешко закључити, да је Карс сасвијем опкољен и да је Турцима прекинут сваки саобраћај с њиме. И ако тврде, да је Карс природна тврђа и да га је тешко заузети, то је олет извјесно, да се он неће дуго држати пред динашњом артиљеријом и пред руском надмоћи у сваком погледу.

Ратне вијести.

Руска војска закључила је како прве тако и ову седмицу сјајно да неможе боље бити. На Дунаву одлазе турске оклопаче скупа са војницима им једна за другом к пророку. Осим тога прешли су Руси лијеви

рукав Дунава код Брајиле, те су се пред Гечетом утврдили на дунавском острву, одклен операције настављају.

Турска флота бомбардује руска села и неутврђена мјеста испод Кавказа на Црном мору, настојећи, да ту искрца черкеске емигранте и да с њима Кавказ побуне. Но дочим су с руске стране све предохране зато учињене, тешко да Турци више успјети могу него што су успјели у Чечњу, где им покушај најжалосније испале.

Какав је успјех постигнула руска војска у Азији заузећем Ардахана, показује најбоље велика забуна у Цариграду.

Из Атине јављају, да и тамо расте све то више одушевљење за акцију. Грчка влада да се је већ почела отресати од притиска инглешкијех утицаја, тако да се је већ и турски посланик у Атини нашао побуђеним, да протестује проти мобилизацији грчке војске, захтијевајући уједно, да се натраг позову грчки официри, који су отишли у Епир и Тесалију, да дижу буну. Народни зајам за ратне цијељи већ је сав покривен. 500 официра позвано је дотичнијем својим одијелцима. На Криту врије све товише, те се очекује сваки дан устанак. Мусломанске обитељи села се са Крита у Александрију.

Руска влада наредила је, да се образују још два кора, бр. 15 и 16.

У довој кући изјавио Бурке на питање Дилкеа, да он мисли, да Аустрија, Францеска, Њемачка и Италија нијесу досад одговориле на руску циркуларну ноту. На питање Харкора одговори Бурке, да је влада учинила мјере, да спријечи нарушавање закона о неутралности, пошто је влада дознала, да се порти хоће да преда једна у Инглешкој саграђена оклопача. Норткот изјави, да пошто је Мисир саставни дио Турскога царства, има Русија право, мисирска пристаништа опсађивати, на Мисир ударити и зањ одређене ратне ствари заплијењивати.

3. Маја учинио је велики Књаз Никола појет Књазу Карлу у Букурешту, где је од Књаза и народа врло свечано дочекан и примљен. Истога дана повратио се је опет у свој главни стан у Плојешт.

«Полит. Кореспонденцији» јавља дописник из Рущука, да се међу Керим-пашом и Ахмед-Ејубом, шефом генералштаба породило раздор. Керим се противи плановима Ејуба, а овај Керимовима, од чег је посљедак, да ниједна наредба нема сталности. Сад се шаље војска у Добручу, а сад добива опет противну наредбу. У Варну и у Шумлу пишу се батаљони, да се опет за који дан натраг врате.

У познатој руско-румунској конвенцији било је установљено, да чете руске неће додирати Букарешта, што је руска влада била одлучила из особитог обзира према «индивидуалности» Румунске. Но услед интимности одношаја између обадвије државе обила се и ова установа, те је главни град од стране Књаза Карла понуђен великом Књазу Николи и његову главном стану за пребивалиште, и тако премјештен је несам овај из Плојешта у Букарешт него крозањ пролазе већ и руске чете.

Цариградлије су и тијем страшно узрујане, што је влада наредила, да се Цариград утврђује. Осим што мора сваки становник на утврђењима работати или за работу платити, ушлашила их је та мјера владина, која даје слутити на могућност руске опсаде.

У Цариград стигли су заступници свијех велесила, да тамо чувају интересе својих држављана а највише зато, да се позорно надгледа поступање појединијех власти за вријеме руско-турскога рата. Руски поданици у Турској, стављени су као што је познато под заштиту њемачкијех конзулата. И ово може служити знаком интимнијем одношајима између Русије и Њемачке.

Порта је послала св. оцу папи адресу благодарности ради благосова, што га је овај дао турском оружју и ради проклетства, које је изрекао над руским, т. ј. хришћанским.

Исто тако захвално је Султан инглешкој влади ради везина енергичног одговора на Горчаковљеву циркуларну ноту.

Ми ништа друго него честитамо и толикој љубави браће и кличемо им љубите се и даље браћо!

На другом мјесту саопштавамо записник сједнице инглешке горње куће, у којој Дербч одговара Росбернију, који је питао да ли влада сматра овај час сходним, да позове Аустрију и Францеску ради унијућа паршког трактата. По форми стављеног питања може се виђети, у каквој се забуди налази Инглешка погледом својег дужности, које јој произлазе из паршког трактата. По становишту инглешке владе према овоме уговору имало је питање гласити: Какве мјере кани предузети влада, да запријечи повриједу паршког трактата? Но будући би се на тако питање морало одговорити навјештајем рата Русији, чега се Инглешка без кога континенталног сајузника врло жаца, то је питање и одговор владин испало тако, као да тобоже инглешкој није ни брига за паршки трактат; те да покрије срамоту, од збоји Дербч трактату мртвачкијем звоном Кад се већ немогаше друкчије и да се спасе углед партије запријети Дербч са аустријском алијанцијом, о које ефективно неби сумњао, само кад се неби бојало какве јаче алијанције.

Но добро примјећује Бисмарков орган «Нордд. Ал. Цајтг.»: «да су ове ријечи Дербчије побожна жеља а не озбиљна мисао.

Да се види, како над «пољскијем питањем», које хоће да усподире турска и инглешка подкупљена штампа, бдије осмисли Русије још и неко други, саопштавамо овај допис службене «Полит. Кореспонденцији» из Берлина:

Баш као да се хоће да утврди Турцима и њиховијем пријатељима потреби непомућеног постојања тројецарског савеза, издао је некакав пољачки одбор својем земљацима позив «на оружје, које им је Његово Вел. Султан веледушно ставио на располагање.» И дочим се у уводу тога позива и усред говора, таквијем списима својствена, ставља у изглед једино рат Цару, вели се на коњу: «Ми ћемо наше барјаке посадити на ушћима Висле и Мемела, на ушћима Дњестра и Дњестра.» Одма затим обећава се успостави «изгубљене јевропске равнотеже»

Овим ће се списом извјесно забављати принц Рајс на свом путу у Цариград. Одношај Њемачкога царства према порти морао би на сваки начин добити сасвим нове облике, кад би се веледушнијем Султана «пољски и литвански крајеви Пруске» ради успоставе јевропске равнотеже» бацили у пожар. Дали је за ову веледушну цијељ одређено и оно пет милијуна штерлина, које је порта наша у Лондону под залог својих шума и рударница, невиди се из овог прогласа, но из ове истините ствари произлази то, да Султану за оваке веледушне цијељи врло мало новца преостаје, те би доста радио у интересу турског господства у Јевропи, кад би српства, која му још претјечу и која још кани одовуд одовуд изгањати, употребиса за неопходну обрану своје земље.

До данас није од Турске стране побијан овај позив, који у име Султана проглашује побуну Пољске и успоставу јевропске равнотеже, и ако суна високој порти доста толико познати са конфигурацијом Јевропе, за које се равнотежу толико жури, да немогу превидети, да се Висла излијева на пруском земљишту, и ако су везина ушћа врло добро обрањена. Садулах-Бег, који као Портни посланик амо наскоро долази, неће с горег учинити, да ову материју основно проучи. Колико смијешно изгледа ова фраза о успостави јевропске равнотеже у том прогласу, то олет неће бити сувишно увјеравање, да пољски устанак, особито таки, који своје цијељи тако унапријед оглашава, неби Русији учинио ни најмање неприлике. Онда би била дирнути интереси, којијех замаша, у Цариграду тешко да увиђају, као што је и у многијем другијем стварима досад тамо бивало. Пошто је Порта привољела

да руски поданици остану у турској земљи, само да неозловоли њемачке владе, «има- та би још више разлога, да се постара, да се Султаново име не злоупотребује у јунтовичким памфлетима, који три ве- ле-иле једнако дирају. За сад је пол- ки устанак — овај облудљив урес сва- гога руско-турскога рата — на папиру, се ће на њем и остати. Ако ли се у астину појави, може бити помоћу другивјех елемената, који се поносе великим утица- ем на просту масу, онда ће се управити поглед на прави његов извор, који је у поменутом прогласу јасно назначен.

У предпрошлом листу саопштили смо једним брзојавом, да је француско министарство дало оставку. Узрок паду министарства није потекло из парламентарних одношаја, него просто из личних побуда председника Мак-Махона који Жил Симону није одобрио, што ни- че побијао у сједници општине закона који бијаше на дневном реду. Пошто ово није никако био довољан разлог Мак-Махову оставци који је осим тога сасвим противустанав и седи се на ул- трамонтанске аширације францускијех клерикалаца, то је овај догађај изазвао у политичком свијету ванредну узбуђе- ност, с тим више, што се догодило у те- лажу источне кризе. Дјело Мак-Махово мало је заостало, да се неокрсти «држав- нијем у даром»; а ко зна, дали ово није трви корак к њему. Овај случај особито је пробудио Италију и Њемачку.

Републиканске фракције држале су скупштину, у којој је са преко 300 гласова закључено: да ће комора само онеме каби- нету дати своје повјерење, који ужива сло- боду акције, да влада у духу републикан- ском, који једини јемчи за ред и благо- стање изнутра а за мир с поља.

Мак-Махон, да утиша свестрану узбуђеност, издао је проглас, да ће се ново министарство под Брољом држати строге неутралности и пријатељства са свијем велесилама за вријеме руско-тур- скога рата, а ултрамонтанске аши- рације да ће најодлучније сузбијати.

Румуњска нота.

узрављена велесилама гласи по «Полит. Кореспонденцији» овако:

Букарешт 2. Маја 1877 год.

Господине агенту!

У «Мониторулу» изашавше обнародо- вање конвенције између царске руске и кне- жевске владе као и протест вис. порте управљени на њезине спољашње заступ- нике код велевласти обавијестио Вас је о садањој ситуацији. Зато ми се чини згодним овај час, да Вам означим праве узроке држања, које нам је описано ванреднијем околностима, посред којих се налазимо.

Ви знате, господине агенту, да влада Његове Свјетлости, иштујући савјете га- рантијних сила, још од почетка устанка народа у Херцеговини, Босни и Бугарској и од предузетог проти Турској рату Србије и Црнегоре бијаше усвојила ту дужност, коју јој је налагала апсолутна неутрал- ност; и кад се већ морало таково владање усвојити на штету наших материјалних и моралних одношаја напрема народима на десном бријегу Дунава, то нам је ако ништа била дозвољена нада, да ће наше држање наћи награду у дефинитивном уређењу наше неутралности.

На кад се и у последње вријеме по- каза рат између Русије и Турске као не- посредно предстојећа евентуалност, бијашу од нас замољене све велесиле скупа са вис. портом ради цијеловидности овога питања, да се дужности које за нас про- излазе из цијелом свијету потребите неутралности, подигну на висину формалнога права. Но оне нам одбише што напо- не што заједнички на конференцији велесила у Цариграду освјешташе наше тражбине, коју догађаји посеје и одвише оправдаше, наглашујући недовољности односењих се на ово важно питање стимулација и необзи- рујући се оне нити на озбиљност положаја нити на наше неприлике.

Порта са своје стране оклијеваше, употребивши систем одгађања, који јој већ дује времена забрањиваху њезине власти интереси забацити, да уреди питања лебдећа већ неколико десетљећа између царске и кнежевске владе. Ја ћу вам као најизразити чин њезина понашања према нама напоменути, да је она у саму часу, кад је њезин властити интерес налагао споразумак с нашом земљом, и даље оста-

ла при том, да нам нијече наслов «Руму- нија», и ако је он већ стекао признање свијех гарантнијех сила.

Остављени сами себи, без упутка и потпоре, морали смо се наћи пред неизбје- живим посљедицама, којеједао предвијети грозећи рат и које је индиферентно држа- ње велевласти наравски изазвало. Русија предложи нам лојално, да се расправља о проласку царске војске кроз наше кра- јево. Њезин говор бијаше онај једне силе која, помогавши оснивању румуњске др- жаве и учествовавши у стварању јемства њезина политичког опстанка, нећаше за тијем, да ништи своје дјело нарушењем њезиних (румунских) права. Осим тога приказа се Русија у нашијем очима као државни овлаштенник велесила у испуњива- вању мисли, која је од саме Јевропе у јавним и заједничким одлукама свечано усвојена и одређена била. Све да смо ми презирући наш оправдани нагон за уздрж- ливост и необзирујући се на изразити зна- чај учивених нама очитовања, истима на супрот стали непромишљеним и нераз- боритим одбијањем, то би била Румуњска крај најнемилијег повријеђења њезина земљишта, њезинијех права и најдражи- јех интереса остављена самој себи.

Ја нећу, господине агенту, ништа више да говорим о неодољивим побу- дама, које нам савјетоваху, да пристанемо на предлоге руске владе, и препуштам уговору склопљеном 4. Априла ту бригу, да посвједочи, у какву се сугласју нала- зе лојалне интенције петроградског каби- нета и наше оправдане мјере позорности, да у нашој земљи са најкрајњом пажњом нашијех интереса осигурају најискре- нија јемства нашијех права као једног народа.

Прве установе закључене конвенци- је носе саме у себи лојално одобрене по- буде обадијух уговарача и неприпуштају ни најмање двојбе. У ствари, ако Румуњ- ска у овој одлучној и признатој ситуаци- ји наје нужним да, и ако несљужбеним начином, а оно макар мучећи пристане на предлоге царске руске владе, то гоји кнежевска влада то увјерење, да она не- ће само Румуњској приштећети опасности насилне војне окупације, него да је осигу- рала поштовање њезине индивидуалности и њезинијех уставова те уједно и фор- мално јемство за одржање њезинијех те- рриторијалнијех граница.

Колико скромна и била Румунија, то опет има право, да буде забринутом за своје одржање, будући се по' овом географском положају налази, такорекућу на огништу неизбјежива рата. Ову нуждом своје екс- тенције прописану јој цијељ мислимо да смо постигли и мислимо, да се смијемо надати, да законитост истој веће нико одрицати. (Свршиће се).

Источни рат у енглеском парламенту.

У горњој кући интерпелирао је 2. Маја Еарл Росбери, либерални заступник, владу, да ли по њезином суду није дошло вријеме, да се с Француском и Аустријом учини пријатељски уговор, који би Ин- глешку ријешно дужности тросавезног у- говора од 3. Априла 1856. год. Министар спољних послова, опаж лорд Розбери, изјавио је недавно, да је свака дужност, коју је Инглешка по томе уговору угово- рила, таква, код које учествују само уго- варајуће власти, и он је додао, да је у- вјерен, да ни Француска ни Аустрија не- мају ни најмање намјере, да позову владу велике Британије на испуњење уговора, који, како је познато, стипулира уздржање недовисности и цијелокупности отоманске државе. Да је ту изјаву на мјесто лорда Дербија дао аустријски министар спољних послова, онда би она задовољавала, али ако влада Њезиног Величанства нема таквог приватног увјеравања од бечког кабинета, какво јемство онда има за то, да за кратко вријеме неће бити позвана, да задовољи дужностима, које су предузете тијем уговором».

Пошто је говорило више заступника, одго- вори лорд Дерби следеће: Ја се нетужим ни мало на интерпелацију или на начин, којим је стављена. Међутим ја поричем, да је влада, како тврди лорд Розбери, у положају човјека, који је жирирао мјеницу за једнога пријатеља, на једнога дана на- ће, да то није била никаква формална ствар. Имена под поменутијем нијесу на мена онијех људи, који сачињавају сад- владу Њезиног Величанства, већ су имена њезинијех политичкијех противника, који су, пошто су уговор 1856. г. склопили, исти 1871. г. ревидирали и усвојили. Ја се придружјем примјетби, да је сваки уговор, који ову земљу обвезује, да ста- новите евентуалности сматра као casus belli,

предмет који треба врло озбиљног раз- мишљања, на ако би сада настало питање, има ли влада предузети такву обвезу, каква је она у уговору трију савезника, то признајем отворено, да би оклејвао на њу приволити. Ја се међутим са Розбе- јем немогу слагати у начину мишљења, да је прави ризико владе, да буде поз- вана, да ради по уговору, већи, него ли сам у најновије вријеме разнолико. Узев- ши, да би Аустрија могућнијем начином могла бити уплетена у садањи рат и да би за њу очевидно пробитачније било, да ратује са савезником него ли сама, то би како ја мислим, тешко било констатирати какве би захтјеве Аустрија по том уговору могла нам поставити. Ја немогу додуше рећи, да влада има само најмање увје- равање, да неће бити позвана, да ради по уговору, но ја мислим, да ће аустр. угар. влада гледећи на све околности које су предходиле рату и гледећи на држање, које је од сад одржала Аустрија, једва заузети положај, који би могао припре- вати неприлика влади Њезиног Величанства и доказивати екстремна права, која јој је дао тај уговор. Што се тиче француске владе, то треба сигурно истакнути само чињеницу, да је она, као и ми, издала проглас о неутралности. Садашњост, како ја судим, никако није таква, да се учине кораки за одказање уговора. Кад би Ин- глешка учинила такав корак, то би га цијела Јевропа неразборито тумачила као изјаву, да јој је будућа судбина турске државе потпуно равнодушна. Ја сам сре- тан, што могу рећи, да влада Њезиног Величанства стоји у поузданом опћењу са владом аустријском, и ја ни најмање се небојим, да она намјерава Инглешку по- звати, да према тачкама париског угово- ра од 1856. г. ради начином, који би био узроком неприлики за владу Њезиног Величанства.

Војвода аргилски тврди, да влада, представши уз протокол, неби могла рећи, да је Русија, навјестивши рат Турској, дигнула лагум, јер је изјава, која је дода- на протоколу и која је била показана влади, захтјевала, да турска даде боља јемства за сигурност својих хришћанскијех поданика. Једини узрок што се неврше у- говори од 1856. г., да је невршно држање порте, која никада није учинила ни нај- мањега покушаја да изведе обећане ре- форме. Држање порте да је било таково, да је морално немогуће подупирати је.

Лорд Дерби тужи се, да се говор војводе аргилског односи на другу тему, него на предлежење. Та околност, што је руска влада издала посебну изјаву, да је dostatна, да се докаже, да је Русија сама одговорна за рат. Тим буде ово питање прекинуто.

У доњој кући прије него је настав- љена дебата о Гледетовијем резолуци- јама такође је стављено неколико интер- пелација гледе неточног питања.

Дебату о Гледетовијем резолуцијама отворио је мр. Вади. Он, и мр. Бурке, (обдвја либералци) подупиру резолуције. Сир В. Харкорт (либералац) изразује се врло повољно о говору министра Кроса, који да је у земљи узбудио чувствено по- уздања и подпуно оправдао Гледетовине резолуције. Он сматра резолуције потре- битијем, да се запријечи, да се Инглешка умијеша у рат проти Русији, зашто је лорд Дерби у свом одговору на окружни- цу кнеза Горчакова показао знамениту склоност. Сир Виљам жали, што се влада овом згодом као од сваке друге изолира од осталијех јевропскијех власти.

Маркиз Хартингтон пориче, да би резолуције влади правиле неприлике, да уздржи мир и да штити енглеске инте- ресе. Прва резолуција Гледетовина да напуца праву политику, која би се морала сле- дити и која би, да се прихвати, земљу сачувала од рата, да се у Јевропи про- дужи ерамотно турско господство. Уну- трашњи положај Турске да сачињава сталну погубел за јевропски мир.

Министар сир Штафорд Норткоте признаје отворено, да је било сходно по- такнути ову дебат, но вели, да још тач- но незна, које је питање право говорећи поднесено кући на одлуку. Одговарајући на Гледетовин говор, пориче, да је по- литика владе била дволична. Она би се морала критизирати једино по мјерицу међународнога права и разбора. Гледећи на све околности влада да је право ра- дила, што се уздржавала свакијех непо- требно жестокијех ријечи проти Турској, и она да је мислила, да је њезина дуж- ност, да све, што је могла учинити за побољшање унутрашњег положаја несрет- не земље, чини давајући добре савјете. Поглавито ради сачаљења вриједне твр- доглавости Турске и дијелом ради сача- љења вриједне нестрљивости Русије, влада да није пошло за руком, да произведе

жељене реформе у Турској. Што се тиче будућности, то министарска политика да ће понајприје настојати држати се строге неутралности.

Гледетон завршује дебат подуљом репликом, у којој вели, да се говор ми- нистра Кроса изравно опире депеши лор- да Дербија. Он побија тврдњу маркиза Хартингтона, да је прошло вријеме за ау- торитативно посредовање сједињене Јев- ропе. Само таквом интервенцијом — а он такву ни сада несмотремо немогућом — да би се могло повољно ријешити источно питање. Као најкраћи пут, да се доврши рат и заустави крвопролиће препоручује, нека се око Турске повуче кордуи бро- довља и турска флота неутрализира. Кућа приступи за тим к гласовању, код кога буде забачена Гледетовина прва резолу- ција. Овијем је дебата о Гледетовијем резолуцијама, пошто је он усљед овога гласовања опозвао другу резолуцију, за- вршена.

Цетиње, 12. Маја.

— У «Застави» у једноме чланку стоји, да постоје «неки уговори» не само међу Црном Гором, Србијом, Грчком, и Румунијом, него чак и између њих и Пер- зије, као и то, да су Кнезови српски добили од перзијског шаха ордене «сун- ца» и «лава».

Лјепо би било, да несамо уговоре него да сложено и стану на ноге јуначке сви, који имају рачуна с Турском. Но да- леко је од жеље до дјела.

Што се тиче «сунчева ордена», зна- мо за сигурно, да га књаз Никола није добио, и управо се чудимо, како могу та- ко смијешне вијести ући у озбиљан срп- ски лист.

Књижевност.

„СРПСКА ЗОРА“

ИЛУСТРОВАН ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ И ПОУКУ.

Година друга.

Ишла је из штампе V. свеска (свеска за Мај) «СРПСКЕ ЗОРЕ» са ови- јем садржајем:

I. Т е к с т. Фаталиста. Новела Ивана Тургењева. (Свршетак). — Причања Вука Дојчевића. Од Стјепана М. Љубише. — Ратни сонети Мите Живковића. — Ромео и Јулија на селу. Приповједка Готфрида Колера. Прево Ј. С. Ч. — О женским карактерима у српској народној појезији. Од д-ра Лазе Костића. — Рат за ослобо- ђење Хришћанства од турског ига. Паше мајор Јован Стефановић Вилевски. (Опис ратног земљишта у Бугарској и Црној Гори). — Књагиња Миlena. Наталија, књагиња српска. — Наше слике. — Цар Леополд и краљ Јован Собијески пред Бечом. — Принц Евђеније у битци на Сенти. — Књижевност. Задања. Ребус. Ријешење коничког скога у IV. свесци. Дониска.

II. С л и к е. Наталија, књагиња српска. — Ерцегови у Далмацији. — Цар Леополд и полски краљ Собијески пред Бечом. — Принц Евђеније у битци на Сенти. — Руски транспорт у Кишевеу.

Умољавамо сву господу претилатнике који за другу четврт још платили најесу, да то што прије учинити изволе.

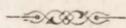
Јављамо уједно да ћемо свршетак Јакшићевог

«Ч И Ч А Т И М Е»

донијети у идућој свесци.

Претплату на «СРПСКУ ЗОРУ» примају све српске књижаре.

Администрација „Српске Зоре“.
Wien, VII. Burggasse 24.

У државној штампарији.